

Alliantie Talentontwikkeling

Evaluatie van het What's Next-programma '21/'22
(groeifase)

- EINDRAPPORT -

Auteurs

Noor Galesloot
Miranda Witvliet

Amsterdam, 20 juli 2022
Publicatienr. 21151

© 2023 RegioPlan, in opdracht van Goldschmeding Foundation.

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RegioPlan. RegioPlan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 Talentontwikkeling	1
1.2 What's Next-programma	1
1.3 Dataverzameling	2
2 Resultaten van What's Next	4
2.1 Deelnemers	4
2.2 Resultaten	4
2.3 Verschillen tussen Trivium en Vathorst	8
3 Conclusie en aanbevelingen	11
3.1 Conclusie	11
3.2 Aanbevelingen voor vervolg	12
3.3 Aansluiting bij het Platform Jongeren & Werk	12
Bijlage: verschillen tussen Trivium en Vathorst	14

Inleiding

1

1 Inleiding

De Goldschmeding Foundation steunt het Platform Jongeren & Werk. Dit platform streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt voor jongeren, door het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven met geld, onderzoek, kennis, netwerk en fysieke ontmoetingsplekken. Initiatieven binnen dit platform worden aan elkaar gekoppeld tot zogeheten allianties. In dit rapport focussen wij op één van die allianties: Talentontwikkeling. In het schooljaar '21/'22 voerde de alliantie Talentontwikkeling voor het tweede jaar op een rij het What's Next-programma uit. In dit rapport komt de evaluatie van What's Next aan bod.

1.1 Talentontwikkeling

De alliantie Talentontwikkeling is een samenwerking tussen de stichtingen Move en SOVEE. Move zet zich in voor het maatschappelijk activeren van jongeren op basis van hun talenten en voert projecten uit in samenwerking met scholen en studentenverenigingen. SOVEE heeft veel ervaring met het begeleiden van kwetsbare jongeren naar de arbeidsmarkt en heeft een uitgebreid aanbod van vrijwillige mentoring voor kwetsbare jongeren. Het doel van deze alliantie is het beter voorbereiden van vmbo 3- en 4-leerlingen op de arbeidsmarkt door het versterken van hun competenties, motivatie en het maken van keuzes. Om deze doelen te bereiken, wordt het What's Next-programma ingezet.

1.2 What's Next-programma

Doel

Het doel van het What's Next-programma is jongeren op basis van hun eigen talenten in te laten zien welke mogelijkheden zij hebben op de arbeidsmarkt, zodat zij betere keuzes maken in de overgang naar het mbo. Hiermee worden hun kansen op passend werk vergroot.

Doorontwikkeling naar aanleiding van de pilot

In het schooljaar '20/'21 is een pilot van What's Next uitgevoerd, waaraan 273 leerlingen meededen op vier scholen. Naar aanleiding van de evaluatie¹ van deze eerste pilot is het programma doorontwikkeld op de volgende punten:

- **Opzet programma:** In de pilot bestond het programma uit klassikale trainingsbijeenkomsten en coachingsbijeenkomsten in kleine groepjes. Uit de evaluatie bleek dat de leerlingen met name de coachingsbijeenkomsten waardeerden vanwege de persoonlijke aandacht. Om deze reden bestaat What's Next nu enkel uit coachingsbijeenkomsten.
- **Bedrijvendag:** In de pilot was een onderdeel opgenomen om leerlingen kennis te laten maken met mogelijkheden voor hun toekomstige arbeidsloopbaan, namelijk de bedrijvendag. Tijdens deze bijeenkomsten vertelden professionals iets over hun baan en hadden leerlingen de gelegenheid vragen te stellen. In de evaluatie bleek dat het bedrijvenmoment te weinig aansloot op de behoeften van de leerlingen. Daarom is er bij het vervolg van What's Next voor gekozen de bedrijvendag niet langer te organiseren.
- **Aansluiting op regulier lesprogramma:** Tijdens de pilot bleek dat What's Next nog te weinig aansluit op het reguliere lesprogramma. Dit is belangrijk zodat leerlingen stapsgewijs bezig blijven met richting geven aan hun arbeids- en schoolloopbaan. In de volgende fase van What's Next zijn daarom mentorbijeenkomsten gekoppeld aan het project, waarin de mentor bespreekt wat jongeren (gaan) leren tijdens What's Next zodat dit beter aansluit.
- **Meer interactie en duidelijkheid:** Tot slot gaven deelnemers van de pilotfase aan behoefte te hebben aan meer interactie tijdens de les en dat het soms onduidelijk was waarom ze een opdracht uitvoerden. In het vervolg zijn daarom meer interactieve opdrachten opgenomen in het programma en wordt meer uitgelegd wat het doel van het programma is en hoe opdrachten daarop aansluiten.

¹ Galesloot, N., Korf, W., Berends, S., & Witvliet, M. (2021). *Alliantie Talentontwikkeling: Evaluatie van het What's Next-programma '20/'21 (pilotfase)*. Amsterdam: Regioplan.

Programma

Zoals hierboven besproken bestaat het What's Next-programma uit coachingsbijeenkomsten in groepjes van maximaal acht leerlingen, en mentorlessen met de hele klas. Iedere bijeenkomst heeft een eigen thema (zie tabel 1.1).

Tabel 1.1 Opzet What's Next-programma

Bijeenkomst	Thema	Onderdelen
Mentorles 1	Vorbereiding en motivatie	- Uitleg over What's Next - Bespreken wat de leerlingen vroeger wilden worden en wat hen motiveert om te leren
Coaching 1	Talenten en interesses	- Beantwoorden van toekomstvragen - Stellingenspel over persoonlijkheid en studiekeuze - Talententest en bespreken hoe dit past bij opleiding/werk - Moodboard over jezelf
Coaching 2	Vaardigheden	- Situatiespel: bespreken welke vaardigheden helpend zijn in verschillende situaties - Sollicitatiefilmje bekijken en bespreken - Pitches geven over een beroep
Coaching 3	Mbo-meetup en denken over werk	- Vlogs bekijken van mbo-studenten over een dag op het mbo - Vragen stellen aan mbo-studenten - Normen en waarden bespreken - Mindmap over jouw ideale werkplek
Coaching 4	Vooroordelen, studiekeuze en reflectie	- Vooroordelen over bepaalde studierichtingen bespreken - De interesstest op kiesmbo.nl, voor een top-3 van mbo-studies - Toekomstvragen beantwoorden uit coaching 1, bespreken wat geleerd is - Leerlingen geven elkaar complimenten
Mentorles 2	Terugblik en toekomstdromen	- Leerlingen vatten samen wat ze hebben geleerd tijdens What's Next - Leerlingen blikken vooruit met toekomstvragen

Scholen

Voorafgaand aan de pilot was het doel om in het schooljaar '21/'22 het What's Next-programma aan te bieden aan 2100 leerlingen. Vanwege de coronacrisis was het echter lastig voldoende scholen te werven voor deelname. Om deze reden is het What's Next-programma slechts op twee scholen uitgevoerd, bij in totaal 131 leerlingen. Op het Trivium College is het programma in één week uitgevoerd, op het Vathorst College is dit verspreid over meerdere weken (zie tabel 1.2).

Tabel 1.2 Deelnemende scholen in '21/'22

School	Looptijd	Aantal leerlingen
Trivium College	31 januari t/m 4 februari	96
Vathorst College	12 mei t/m 9 juni	35

1.3 Dataverzameling

In de tweede fase van het What's Next-programma hebben de mentoren of coaches vragenlijsten afgenomen bij de leerlingen: voorafgaand aan het programma (de 0-meting) en na afloop van het programma (de 1-meting). In beide vragenlijsten kwamen de verschillende thema's van het What's Next-programma aan bod, waaronder het maken van een keuze voor een vervolgopleiding of werk, inzicht in de talenten en keuzestress. Dit maakt het mogelijk om de veranderingen tijdens het What's Next-programma met betrekking tot deze thema's in kaart te brengen.

Resultaten van What's Next

2 Resultaten van What's Next

2.1 Deelnemers

In tabel 2.1 is weergegeven welk aandeel van de leerlingen de 0- en 1-meting hebben ingevuld. Bij het Vathorst College heeft bijna driekwart van de leerlingen de vragenlijsten ingevuld. Bij het Trivium College ligt de respons op de 1-meting veel lager.

Tabel 2.1 Respons op de vragenlijsten in absolute aantallen en percentages

Meting	Trivium (N=96)	Vathorst (N=35)
0-meting	72 (75%)	26 (74%)
1-meting	37 (39%)	26 (74%)

Van de deelnemers op het Trivium College die de 0-meting hebben ingevuld, is meer dan de helft vrouw, op het Vathorst College is dit precies de helft (zie tabel 2.2). De gemiddelde leeftijd op het Trivium College en het Vathorst College ligt dicht bij elkaar, met een totaal gemiddelde van 14,8 jaar. Op het Trivium College volgt twee derde van de deelnemers vmbo-k onderwijs, de rest volgt vmbo-b. Op het Vathorst College deden alleen leerlingen van vmbo-t mee.

Tabel 2.2 Achtergrondkenmerken van de deelnemers

Kenmerk	Trivium (N=72)	Vathorst (N=26)	Totaal (N=98)
Geslacht			
Man	42%	46%	43%
Vrouw	58%	50%	56%
Overig	0%	4%	1%
Gemiddelde leeftijd	14,9	14,6	14,8
Schoolniveau			
Vmbo-b	36%	0%	27%
Vmbo-k	64%	0%	47%
Vmbo-t	0%	100%	27%

2.2 Resultaten

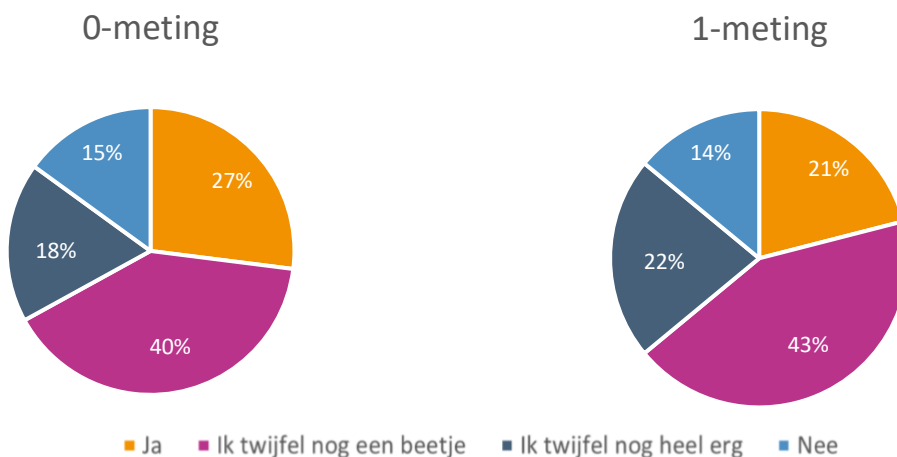
Hieronder gaan we in op de resultaten van het What's Next-programma, door een vergelijking te trekken tussen de 0- en de 1-meting. Onderstaande verschillen bleken echter niet statistisch significant. Dit komt mogelijk doordat de 1-meting door relatief weinig leerlingen is ingevuld.

2.2.1. Keuze voor een vervolgopleiding

Voorafgaand aan en na afloop van het What's Next-programma is aan de leerlingen gevraagd of ze al wisten wat voor vervolgopleiding ze wilden doen. Veruit het grootste deel van de leerlingen gaf bij de 0-meting aan dat ze nog een beetje twijfelden over deze keuze (zie figuur 2.1). Bij de 1-meting zien we ongeveer hetzelfde beeld. Wel lijkt het aandeel van de leerlingen dat al weet welke vervolgopleiding ze willen doen iets te zijn afgenomen tijdens het What's Next-programma. Het aandeel dat nog (heel erg) twijfelt neemt iets toe.

Van de leerlingen die al (bijna) weten welke opleiding ze willen gaan doen weet twee derde (65%) dit sinds het begin van dit schooljaar; ruim een kwart (28%) weet dat al veel langere tijd. Slechts een klein deel (8%) geeft aan dat ze hun keuze hebben gemaakt sinds het What's Next-programma.

Figuur 2.1 Aandeel van leerlingen dat weet welke vervolgopleiding ze willen doen bij de 0-meting (N=98) en 1-meting (N=63)

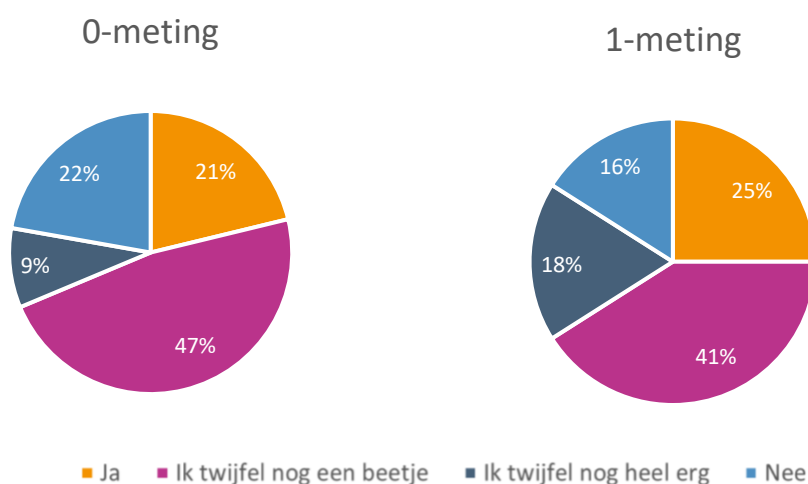

2.2.2. Keuze voor werk

Voorafgaand aan het programma wist slechts een vijfde van de leerlingen wat voor werk ze later willen doen (zie figuur 2.2). Na afloop van het programma is dat toegenomen naar een kwart. Opvallend is dat het aandeel van de leerlingen dat nog een beetje twijfelt is afgenomen tijdens het programma, maar het aandeel dat nog heel erg twijfelt juist is toegenomen. Ook geven minder leerlingen na het programma aan nog helemaal niet te weten wat voor werk ze later willen doen dan voorafgaand aan het programma.

Ook met betrekking tot werk heeft twee derde van de leerlingen die deze keuze al (bijna) gemaakt sinds dit schooljaar (67%) en weet een kwart (27%) dit al langer. Een klein deel (7%) weet het sinds What's Next.

Figuur 2.2 Aandeel van leerlingen dat weet wat voor werk ze willen doen bij de 0-meting (N=98) en 1-meting (N=63)

2.2.3. Inzicht in talenten, wensen en mogelijkheden

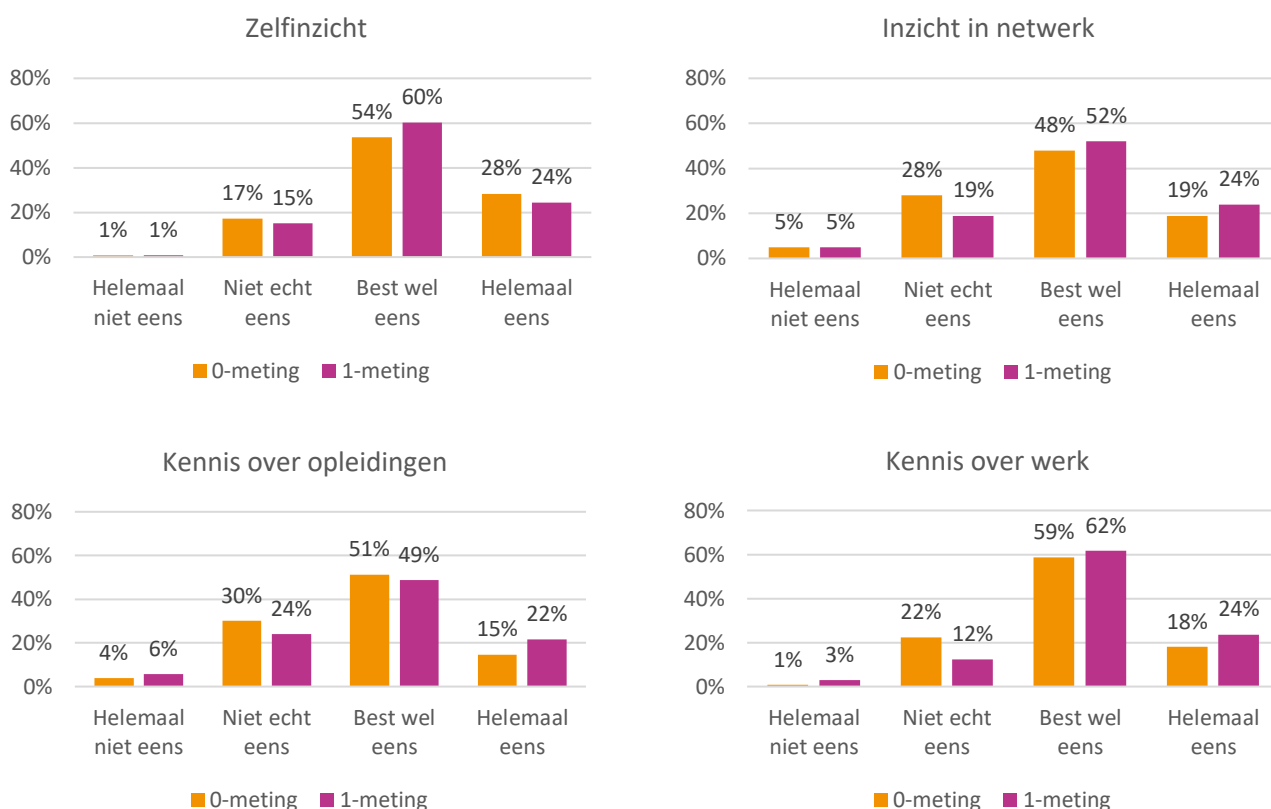
Het What's Next-programma streeft ernaar leerlingen meer inzicht te geven in hun talenten, wensen en mogelijkheden voor een vervolgopleiding en werk. Door middel van enkele stellingen hebben wij in de vragenlijsten uitgevraagd in hoeverre leerlingen inzicht hadden in:

- eigen talenten en wensen (bijvoorbeeld: 'ik weet waar ik blij van word');

- mogelijkheden en wensen voor een vervolgopleiding (bijvoorbeeld: ‘ik weet welke opleiding ik moet doen om het beroep te kunnen doen dat ik wil’);
- mogelijkheden en wensen voor werk (bijvoorbeeld: ‘ik weet wat ik belangrijk vind in werk);
- het eigen netwerk (‘ik weet wie me kan helpen bij het vinden van een vervolgopleiding of werk’).

In figuur 2.3 is opgenomen in hoeverre leerlingen het eens waren met de stellingen over bovenstaande thema’s. Vooral wat betreft zelf-gerapporteerde kennis over mogelijkheden en wensen voor werk en inzicht in het eigen netwerk zien we een toename tijdens het What’s Next-programma. Daarentegen is het gerapporteerde inzicht in mogelijkheden en wensen voor een vervolgopleiding nauwelijks toegenomen. Dit geldt ook voor inzicht in de eigen talenten; hierbij moet echter worden opgemerkt dat het grootste deel van de leerlingen voorafgaand het programma al vond dat ze hier inzicht in hadden.

Figuur 2.3 (Gemiddelde) mate waarin studenten het eens zijn met stellingen over inzicht bij de 0-meting (N=98) en de 1-meting (N=63)

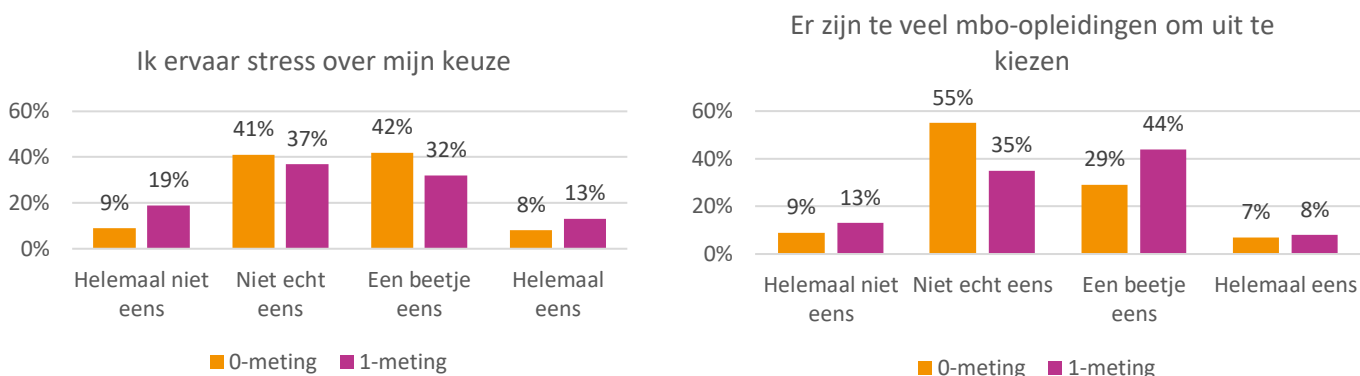

2.2.4. Keuzestress

Tot slot beoogt What’s Next keuzestress bij de leerlingen te verminderen. Voorafgaand en na afloop van het programma is gevraagd aan de leerlingen in hoeverre zij stress ervaren over hun keuze voor een vervolgopleiding (zie figuur 2.4) en hoe zij zich voelen over het maken van deze keuze (zie figuur 2.5).

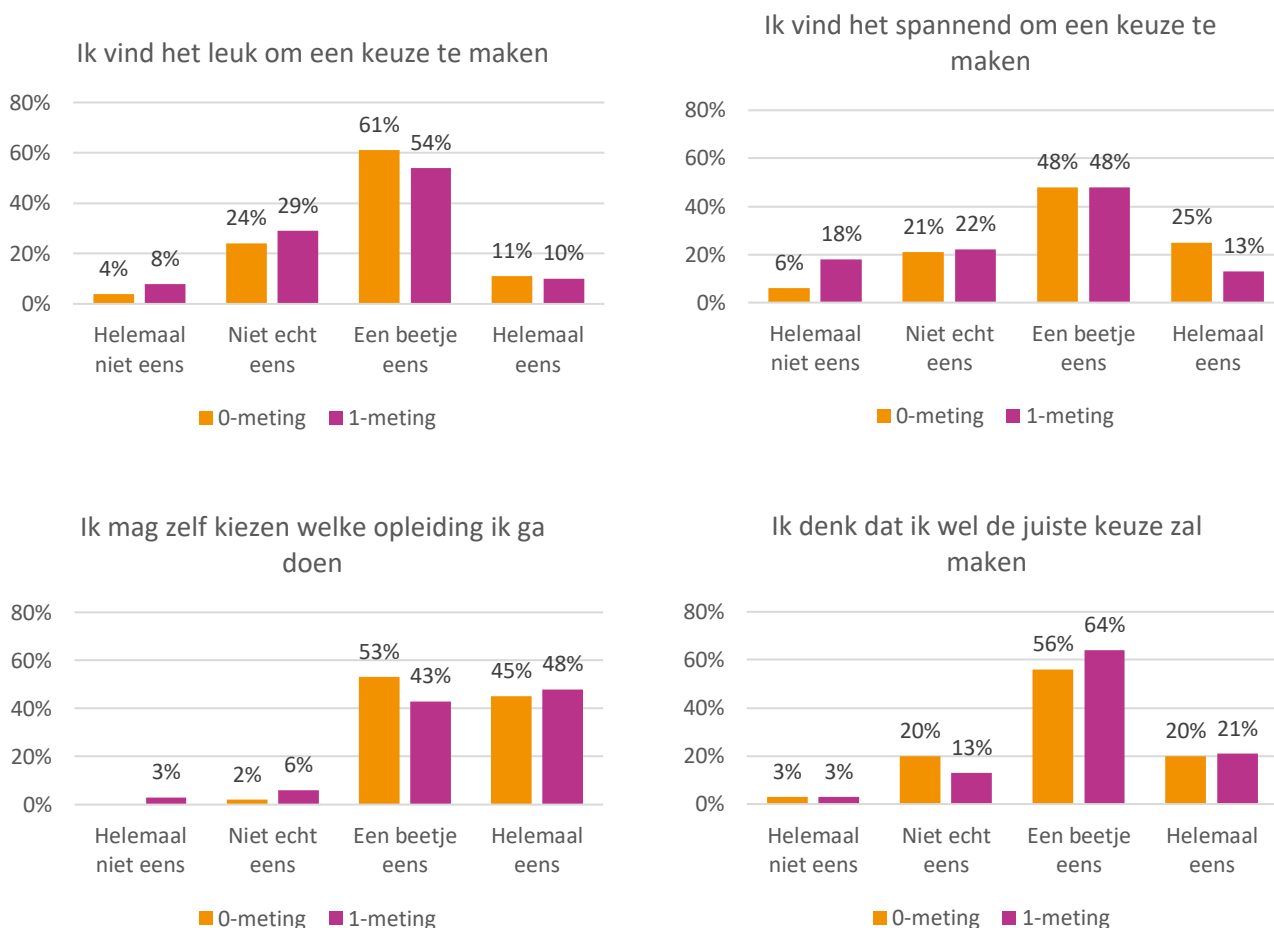
Voorafgaand aan het What’s Next-programma zien we dat de helft van de leerlingen (een beetje) stress rapporteert over hun keuze voor een vervolgopleiding. Dit neemt slechts licht af tijdens het What’s Next-programma. Opvallend is dat meer leerlingen na afloop van What’s Next vinden dat er te veel mbo-opleidingen zijn om uit te kiezen dan voorafgaand aan het programma.

Figuur 2.4 Mate waarin leerlingen het eens zijn met stellingen over keuzestress bij de 0-meting (N=98) en de 1-meting (N=63)

Na afloop van het programma rapporteren minder leerlingen dat ze het spannend vinden om een keuze te maken voor een vervolgopleiding en denkt een groter aandeel dat ze wel de juiste keuze zullen maken. Dit is opvallend aangezien we eerder zagen dat stress over deze keuze slechts een beetje afnam. Mogelijk slaagt het What's Next-programma er wel in om leerlingen positiever te laten denken over hun keuze, maar is dit niet voldoende om gevoelens van stress weg te nemen. Ook zien we dat vergeleken met de 0-meting minder leerlingen het leuk vinden om een vervolgopleiding te kiezen na afloop van het programma en minder vinden dat ze zelf hun keuze mogen maken.

Figuur 2.5 Mate waarin leerlingen het eens zijn met stellingen over de keuze voor een vervolgopleiding bij de 0-meting (N=98) en de 1-meting (N=63)

2.2.5. Beoordeling van What's Next

Aan het eind van het What's Next-programma is aan de leerlingen gevraagd welk rapportcijfers ze What's Next zouden geven. Gemiddeld gaven de leerlingen het programma een 6.7 (N=63). Tot slot vroegen we of de leerlingen nog tips hadden om het programma te verbeteren:

- De meest genoemde tip (8%) is om meer informatie te geven over opleidingen of het mbo. De volgende quote illustreert dit:
“Meer uitleg geven over wat er anders is op mbo en hoe je het best een keuze kan maken.”
 Een andere leerling geeft een tip hoe What's Next dit zou kunnen doen:
“Een paar lessen geven over de opleiding, bijvoorbeeld een keer naar een ROC gaan (daar kwam ik achter welke opleiding ik ging doen). En goed vragen beantwoorden als de leerlingen vragen hebben.”
- Daarnaast hadden enkele leerlingen (5%) behoefte aan meer informatie of ondersteuning voor het kiezen van passend werk:
“Help ze met het beroep vinden, bekijk hun talenten, bekijk bij welke beroepen die passen en kijk of ze die opleiding aankunnen.”
- Tot slot benoemde een aantal leerlingen (8%) dat het belangrijk is om te blijven bespreken wat leerlingen later willen doen of dergelijke lessen daarover te geven:
“Meer met leerlingen over opleidingen blijven praten, want dat is erg belangrijk.”
“Vaker van zulke lessen.”
- Opvallend is dat in deze fase slechts één leerling aangaf dat de les leuker had kunnen zijn, terwijl in de vorige fase een relatief groot deel van de leerlingen dit punt benoemde. De aanpassingen aan de inhoud lijken dus een positieve uitwerking te hebben gehad.

2.3 Verschillen tussen Trivium en Vathorst

Zoals eerder benoemd is het What's Next-programma in '21/'22 uitgevoerd op twee scholen, het Trivium College en het Vathorst College. Hieronder beschrijven wij de belangrijkste verschillen in resultaten tussen deze twee scholen (zie ook de bijlage). Deze verschillen zijn niet getoetst op significantie vanwege de beperkte groepsgroottes.

Het is mogelijk dat deze verschillen in resultaten (deels) komen door het verschil in looptijd: op het Trivium besloeg het programma één week, op het Vathorst meerdere weken. Aan de andere kant kunnen deze verschillen ook veroorzaakt worden door andere factoren, zoals het verschil in schoolniveau.

- **Keuze voor een vervolgopleiding:** Opvallend is dat op het Vathorst College het What's Next-programma meer samen lijkt te hangen met de keuze voor een vervolgopleiding dan op het Trivium College. Na afloop van het programma weten minder leerlingen op het Vathorst wat voor vervolgopleiding ze willen doen en twijfelen meer leerlingen hierover.
- **Keuze voor werk:** Op het Trivium College is de grootste verandering dat meer leerlingen weten wat ze willen gaan doen na het programma vergeleken met de 0-meting. Op het Vathorst College zien we een andere verandering: voorafgaand aan het programma gaf een relatief groot deel aan nog helemaal niet te weten wat voor werk ze willen doen, iets wat afneemt tijdens het programma. Het aandeel dat sterk twijfelt over deze keuze neemt toe op het Vathorst.
- **Inzicht:** Op het Trivium College hebben de leerlingen vooral meer inzicht opgedaan over hun eigen netwerk, bij het Vathorst College zien we hier juist geen verandering. Bij het Vathorst College is een duidelijke toename merkbaar in zelfinzicht en kennis over wensen en mogelijkheden voor werk, bij het Trivium College is deze toename veel kleiner.
- **Keuzestress:** Wat betreft keuzestress is het belangrijkste verschil dat op het Trivium College minder leerlingen na afloop van het programma aangeven dat ze het spannend vinden om een keuze te maken voor een vervolgopleiding dan bij de 0-meting; op het Vathorst College vinden juist meer leerlingen dit spannend. Ook is het aandeel dat het leuk vindt om deze keuze te maken afgenomen bij het Vathorst College.

- **Beoordeling:** Leerlingen op het Trivium College lijken positiever over het What's Next-programma dan leerlingen op het Vathorst: gemiddeld krijgt het programma op het Trivium een 7,1 (N=37); op het Vathorst krijgt het gemiddeld een 6,1 (N=26).

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Conclusie en aanbevelingen

3

3 Conclusie en aanbevelingen

3.1 Conclusie

3.1.1. Meer twijfel over vervolgopleiding of werk

Opvallend is dat na afloop van het programma leerlingen meer lijken te twijfelen over hun keuze voor een vervolgopleiding of werk dan voorafgaand aan het programma. Hiervoor zijn een aantal mogelijke verklaringen.

Ten eerste is het mogelijk dat leerlingen door het programma breder gaan nadenken over hun opties. Het What's Next-programma gaat in op de talenten en vaardigheden van de jongeren en bespreekt welke vervolgopleidingen en banen daarbij passen. Dit kan leerlingen stimuleren niet te blijven focussen op hun eerste keuze, maar juist al hun mogelijkheden in acht te nemen. Het zou kunnen dat leerlingen hierdoor op een later moment een meer weloverwogen keuze maken. Wel moet worden opgemerkt dat na afloop van What's Next meer leerlingen vinden dat er te veel mbo-opleidingen zijn om uit te kiezen dan voorafgaand aan het programma. Dat de jongeren meer inzicht hebben in hun mogelijkheden zou er dus ook voor kunnen zorgen dat ze de keuzemogelijkheden overweldigend vinden.

Een tweede verklaring is dat de informatie en ondersteuning voor het kiezen van een vervolgopleiding of werk nog niet genoeg aansluit op de behoefte van jongeren. Zo zien we dat een aantal leerlingen meer informatie wilden. Dit lijkt met name te gelden voor informatie over vervolgopleidingen; zo is kennis over vervolgopleidingen volgens de jongeren zelf ook nauwelijks toegenomen tijdens het What's Next-programma. Hierop inhakend zou het What's Next-programma nog meer aandacht kunnen besteden aan informatie over vervolgopleidingen.

Ten slotte is het opvallend dat met name op het Vathorst College leerlingen meer zijn gaan twijfelen over hun keuze voor een vervolgopleiding of werk. Het zou kunnen dat leerlingen bij het langdurige programma meer tijd hebben om na te denken over hun opties en vervolgens meer gaan twijfelen. Dit kan echter ook komen door het verschil in schoolniveau of door andere factoren die in deze evaluatie niet gemeten zijn.

3.1.2. Positievare houding tegenover het kiezen van een vervolgopleiding

Na afloop van het programma lijken de leerlingen positiever te denken over hun keuze voor een vervolgopleiding. Zo denken meer leerlingen na afloop van het programma dat ze een goede keuze zullen maken dan voorafgaand aan het programma. Daarentegen neemt de ervaren stress over het maken van deze keuze nauwelijks af. Het What's Next-programma lijkt dus wel een positieve houding tegenover het kiezen van een vervolgopleiding te stimuleren, maar dat lijkt niet voldoende om gevoelens van keuzestress weg te nemen.

Ook hier zien we een verschil tussen het Trivium en Vathorst College. Op het Trivium College lijkt de ervaren spanning af te nemen tijdens het programma; op het Vathorst neemt de ervaren spanning juist toe. Dit zou eveneens kunnen komen doordat de leerlingen meer tijd hadden om na te denken over hun keuze en daardoor meer spanning ervaren. Aan de andere kant kan het ook komen door het verschil in schoolniveau of andere factoren.

3.1.3. Meer waardering voor kortdurend programma

Gemiddeld gezien zijn de leerlingen redelijk positief over het programma. Leerlingen van het Trivium College lijken het programma echter meer te waarderen dan leerlingen van het Vathorst College. Het is mogelijk dat dit komt door de looptijd: als het programma in één projectweek uitgevoerd wordt, blijven leerlingen wellicht meer gemotiveerd dan wanneer de lessen verspreid zijn over meerdere weken. Zo zien we bijvoorbeeld ook dat leerlingen op het Vathorst College het minder leuk vinden om een keuze te maken voor een vervolgopleiding na What's Next; op het Trivium blijft dit gelijk. Het is echter ook mogelijk dat het programma beter aansluit op leerlingen van vmbo-b en k en minder op vmbo-t.

3.2 Aanbevelingen voor vervolg

3.2.1. Kortdurend programma blijven aanbieden

De uitkomsten van deze evaluatie suggereren dat het kortdurende programma resultaten behaalt die vergelijkbaar zijn met de resultaten van het langdurige programma. Daarbij komt dat de leerlingen het kortdurende programma meer lijken te waarderen, wellicht omdat ze dan meer gemotiveerd zijn. Om deze reden is het goed om het kortdurende programma te blijven aanbieden aan scholen, zeker wanneer dit voor de school beter uitkomt vanwege de planning en beschikbaarheid van leerkrachten.

3.2.2. Meer informatie over opleidingen en keuzestress bespreken

Zoals eerder benoemd hadden leerlingen meer behoefte aan informatie over opleidingen. In het vervolg kan er in de lessen wellicht nog meer aandacht besteed worden aan de verschillende opleidingsrichtingen en wat leerlingen kunnen verwachten van het mbo.

Ook suggereerden de uitkomsten van de evaluatie dat keuzestress nauwelijks afneemt tijdens het programma. Wel stimuleert het What's Next-programma een positievere houding onder leerlingen tegenover het maken van een keuze voor een vervolgopleiding. Wellicht helpt het wanneer de coaches in de lessen expliciet aandacht besteden aan keuzestress, bijvoorbeeld door een lesonderdeel te wijden aan het bespreekbaar maken van deze gevoelens.

3.2.3. Onderzoek

Tot slot zijn er enkele aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. Ten eerste is het van belang om de langetermijneffecten van het What's Next-programma in kaart te brengen. Op dit moment is het onduidelijk in hoeverre het What's Next-programma bijdraagt aan het maken van een keuze voor een vervolgopleiding of werk, aangezien leerlingen na het programma meer lijken te twifelen over hun keuze. Het is echter mogelijk dat ze door het programma op een later moment een meer weloverwogen keuze gaan maken. Om dit te meten is in het volgende schooljaar ('22/'23) een nameting gepland bij de leerlingen die in jaar '21/'22 het What's Next-programma hebben gevolgd.

Ten tweede is het belangrijk om de meerwaarde van het What's Next-programma bovenop het reguliere lesprogramma verder inzichtelijk te maken. Om dit in kaart te brengen, nemen wij volgend schooljaar de vragenlijst af bij vmbo-4 leerlingen die het What's Next-programma niet hebben gevolgd. De uitkomsten van deze vragenlijst vergelijken wij vervolgens met de eerdergenoemde nameting. Dit geeft ons de mogelijkheid om uitspraken te doen over de bijdrage van het What's Next-programma aan de school- en arbeidsloopbaan van leerlingen.

Tot slot is het interessant om verder te kijken naar het verschil tussen het kortdurende en langdurige programma. Vanwege de relatief kleine groepsgroottes kunnen we hier geen gedegen uitspraken over doen. Wellicht is het volgend jaar wel mogelijk om de evaluatie bij een grotere groep deelnemers uit te voeren. Indien mogelijk zou het ook interessant zijn om in te gaan op de relatie tussen het schoolniveau en de resultaten van What's Next.

3.3 Aansluiting bij het Platform Jongeren & Werk

Het Platform Jongeren & Werk streeft naar een betere wereld waarin alle jongeren (15-27 jaar) hun talenten kunnen ontwikkelen en vrije keuzes kunnen maken om onderwijs te volgen en te werken. Belangrijke outcomes die gerelateerd kunnen worden aan de doelen van de alliantie Talentontwikkeling zijn dat jongeren in staat zijn om hun talenten te ontwikkelen, in te zetten en te ontplooiën en dat initiatieven met meer kwaliteit helpen om de positie van jongeren op de arbeidsmarkt te versterken. Naar aanleiding van de inzichten die zijn opgedaan tijdens de pilotfase is er een aantal aanpassingen doorgevoerd in het programma, die positief worden gewaardeerd door de leerlingen. Mede door de coronacrisis zijn echter weinig scholen geworven voor deelname aan het What's Next-programma. Op basis van de aantallen die dit jaar bereikt zijn, kunnen we geen gedegen uitspraken doen over de effecten van het What's Next-programma. We kunnen daarom deze fase het best beschouwen als een verdiepende pilot, waarin het programma een goede doorontwikkeling bereikt heeft. Van echte verankering van het programma is nog geen sprake. In de volgende fase van het onderzoek zal de nadruk liggen op de doeltreffendheid van What's Next op de lange termijn.

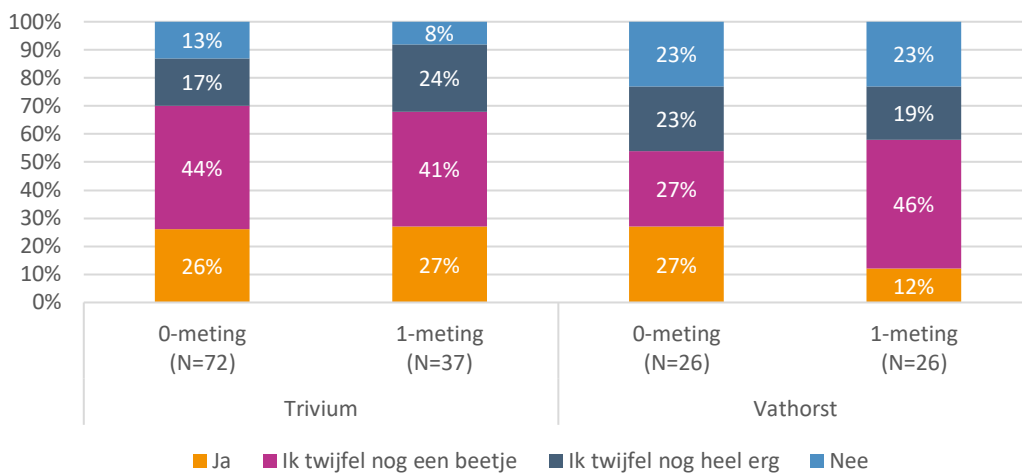
REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Bijlage

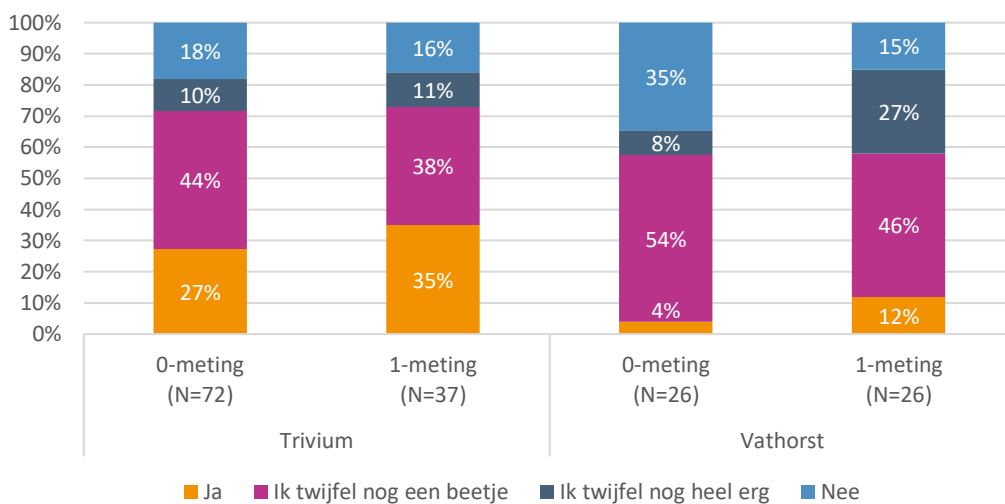
B

Bijlage: verschillen tussen Trivium en Vathorst

Figuur B.1 Aandeel van leerlingen dat weet welke vervolgopleiding ze willen doen bij de 0- en 1-meting

Figuur B.2 Aandeel van leerlingen dat weet wat voor werk ze willen doen bij de 0- en 1-meting

Tabel B.1 Aandeel van leerlingen dat het (een beetje) eens is met stellingen over inzicht bij de 0- en 1-meting

	Trivium		Vathorst	
	0-meting (N=72)	1-meting (N=37)	0-meting (N=26)	1-meting (N=26)
Zelfinzicht	83%	81%	78%	90%
Kennis over opleidingen	72%	78%	51%	59%
Kennis over werk	81%	86%	67%	85%
Inzicht in netwerk	70%	87%	62%	62%

Tabel B.2 Aandeel van leerlingen dat het (een beetje) eens is met stellingen over keuzestress bij de 0- en 1-meting

	Trivium		Vathorst	
	0-meting (N=72)	1-meting (N=37)	0-meting (N=26)	1-meting (N=26)
Ik ervaar stress over het kiezen van een vervolgopleiding	50%	43%	50%	46%
Ik vind dat er te veel mbo-opleidingen zijn om uit te kiezen	39%	57%	27%	46%
Ik vind het leuk om een keuze te maken	78%	76%	58%	46%
Ik vind het spannend om een keuze te maken	74%	49%	69%	77%
Ik mag zelf kiezen welke opleiding ik ga doen	99%	89%	96%	92%
Ik denk dat ik wel de juiste keuze zal maken	79%	89%	69%	77%

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl